

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/442/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7916211738
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 12. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Maximová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2018:7916211738.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jarmily Maximovej a sudcov JUDr. Jarmily Čabaiovej a JUDr. Zuzany Matyiovej v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., Hodžova 11, Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanej: Z. G., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom W. XX/X, H., okr. X., o zaplatenie 1.053,05 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trebišov z 27. marca 2017, č. k. 6Csp/101/2016-59

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok v jeho napadnutom zamietavom výroku, ako aj v súvisiacom výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Trebišov (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinstančný súd“) napadnutým rozsudkom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.053,05 Eur s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 1.053,05 Eur od 29.7.2016 do zaplatenia (I) a na zaplatenie uvedenej sumy povolil žalovanej mesačné splátky vo výške 100,- Eur vždy do 20-teho dňa v mesiaci, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozhodnutia tak, že omeškanie s plnením čo i len jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia (II). V prevyšujúcej časti príslušenstva pohľadávky žalobu zamietol (III) a žalobcovi priznal náhradu trov konania v časti jeho úspechu 100%, o ktorých výške bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením (IV).

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť mu spolu sumu 1.053,05 Eur, pozostávajúcu z dlžnej istiny vo výške 1.053,05 Eur, vyčísleného zmluvného úroku vo výške 59,12 Eur, úrokov z omeškania vo výške 1,24 Eur, úrokov z omeškania vo výške 5% ročne z nezaplatených istín 1.053,05 Eur od 29.7.2016 do zaplatenia a úrokov z omeškania vo výške 5% ročne z nezaplatených úrokov 59,12 Eur od 29.7.2016 do zaplatenia, na tom skutkovom základe, že dňa 27.3.2013 uzavrel so žalovanou Úverovú zmluvu č. 40197, ktorej predmetom bolo poskytnutie bezúčelového úveru s výškou 2.000,- Eur, pričom žalovaná sa zaviazala zaplatiť dohodnuté úroky. Žalovaná sa dostala s úhradou svojho záväzku do omeškania, preto bola v zmysle úverových zmluvných podmienok dňa 25.5.2016 vyzvaná k splateniu celého zostatku úveru (s upozornením na vymáhanie súdnou cestou v prípade neuhradenia do požadovaného termínu). Svoj záväzok však neuhradila úplne. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy boli Úverové zmluvné podmienky.

3. Po vykonanom dokazovaní súd prvej inštancie poukázal na ust. § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 1 prvej vety, § 53 ods. 5, § 54 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení noviel (ďalej len „OZ“), ako aj na ust. § 1 ods. 2 až 8, § 9 ods. 1, 2, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“) s tým, že spotrebiteľ sa nemôže vzdať práv, ktoré mu vyplývajú z tohto zákona. Veriteľovi alebo finančnému agentovi sa zakazuje predkladať spotrebiteľovi návrhy zmlúv, ktorých zrejším účelom je obchádzanie ustanovení tohto zákona; za takéto konanie sa považuje aj to, že sa čerpanie finančných prostriedkov alebo zmluvy o spotrebiteľskom úvere zahrnú do zmlúv o

úvere, ktorých povaha alebo účel by umožnili vyhnúť sa uplatňovaniu tohto zákona. Ak veriteľ využil omyl spotrebiteľa a použil zmluvné podmienky, ktorými vylúčil aplikáciu ustanovení vzťahujúcich sa na spotrebiteľské úvery, považuje sa zmluva za zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ak veriteľ nepreukáže, že nemal úmysel obísť tento zákon. Veriteľ alebo finančný agent nesmie ponúkať spotrebiteľovi výber rozhodného práva k zmluve o spotrebiteľskom úvere, ktorého zrejším cieľom je zbaviť spotrebiteľa práv, ktoré mu priznáva tento zákon. Súd prvej inštancie zistil, že úverová zmluva zo dňa 27.3.2013 nie je v rozpore s ustanovením § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch, nakoľko obsahuje všetky náležitosti vyžadované zákonným ustanovením, t.j. výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia. V zmluve je totiž uvedená mesačná splátka 53,19 Eur, ktorú mala žalovaná splatiť v 60 mesačných splátkach vždy do 25-teho dňa v mesiaci, s termínom splatnosti prvej splátky a konečnej lehoty splatnosti. Úverová zmluva obsahovala údaj o ročnej úrokovej sadzbe 24,31 %, aj údaj o priemernej RPMN ku dňu podpisu úverovej zmluvy 19,53 %. V ďalšom súd prvej inštancie aplikoval ust. § 39 OZ a zdôraznil, že z verejne prístupnej evidencie Národnej banky Slovenska (<<http://www.nbs.sk/sk/statisticke-udaje/financne-trhy/urokove-sadzby>>) mal za preukázané, že ku dňu podpisu zmluvy medzi žalobcom a žalovanou dňa 27.3.2013 bola priemerná úroková miera z úverov poskytnutých v eurách rezidentom eurozóny pri spotrebiteľských úveroch od 1 do 5 rokov pre domácnosti vo výške 13% p. a. Žalobca však formulárove predpripravil zmluvu uzavretú so žalovanou s dohodnutou výškou úrokovej sadzby 19,9 % p. a. a žalovaná s danou výškou svojím podpisom zmluvy vyjadrila súhlas. Vzhľadom na to, že uvedená výška značne prevyšuje priemernú úrokovú mieru zo spotrebiteľských úverov druhu ako v prípade žalovanej, žalovaná ako bežný spotrebiteľ nemala možnosť ovplyvniť danú výšku a je pravdepodobné, že ako slabšia zmluvná strana ani nemala o jej priemernej výške vedomosť, posúdil prvoinštančný súd dané ustanovenie zmluvy za rozporné s ustanovením § 39 OZ, v dôsledku čoho je zmluva v danej časti neplatná. Príslušenstvo žalovanej istiny v časti vyčísleného úroku z omeškania v sume 59,12 Eur (zjavne dohodnutý zmluvný úrok, poznámka odvolacieho súdu) preto z tohto dôvodu žalobcovi nepriznal.

4. Vyčíslené úroky z omeškania v sume 1,24 Eur žalobca odôvodnil každou omeškanou splátkou odo dňa nasledujúceho po jej splatnosti úročenou aj úrokom z omeškania vo výške 5%. Zo žaloby však nevyplýva, o ktoré presne splátky ide a akým spôsobom dospel žalobca k tomuto výpočtu. Nie je zrejmé, či je v týchto splátkach započítaný aj súdom prvej inštancie nepriznaný zmluvný úrok z úveru. Dôkazné bremeno je na žalobcovi. Súd prvej inštancie zároveň žalobcovi nepriznal žalovanú sumu v časti príslušenstva pohľadávky, pozostávajúcej z úrokov z omeškania vo výške 5% ročne z nezaplatených zmluvných úrokov 59,12 Eur od 29.7.2016 do zaplatenia vzhľadom na skutočnosť, že sa viažu na samotné vyššie odôvodnené nepriznanie vyčísleného zmluvného úroku z úveru vo výške 59,12 Eur. Vychádzajúc z uvedeného a zo skutočností, že žalobca poskytol žalovanej úver vo výške 2.000,- Eur, žalovaná uhradila žalobcovi sumu 946,95 Eur, má žalobca právo na rozdiel spočívajúci v sume 1.053,05 Eur, ktoré súd prvej inštancie žalobcovi priznal spolu s úrokom z omeškania (§ 121 ods. 3 OZ), výška ktorého vyplýva z ust. § 517 ods. 1, 2 OZ a ust. § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, a to odo dňa 29.7.2016, od ktorého sa žalovaná sa dostala so splnením dlhu do omeškania.

5. Pokiaľ ide o povolenie splácať žalovanú sumu žalovanou formou splátok, súd prvej inštancie ich povolil vzhľadom na potvrdenia, ktoré žalovaná predložila na pojednávaní a ktoré preukazujú jej nízky príjem a vysoké výdavky. Ide o dohodu o skončení dohody o vykonaní práce zo dňa 2.1.2017, pracovnú zmluvu zo dňa 31.12.2016, potvrdenie o hospitalizácii a účet za hospitalizáciu matky žalovanej v A-KLINIK Bratislava s.r.o. v sume 1.700 Eur.

6. Výrok o trovách konania súd prvej inštancie odôvodnil podľa § 262 ods. 1, 2 v spojení s § 255 ods. 1 a 2 CSP. Nakoľko bol žalobca v spore úspešný na 100% a žalovaná na 0% v pomere k celku z istiny, súd prvej inštancie priznal právo na náhradu trov konania žalobcovi. O výške tejto náhrady rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia vyšší súdny úradník samostatným uznesením.

7. Proti zamietavej časti predmetného rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie s odôvodnením, že s argumentmi súdu prvej inštancie sa nestotožňuje a považuje rozhodnutie za nesprávne, nakoľko toto vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci [§ 365 ods. 1 písm. h) CSP]. K rozhodnutiu o neprimeranej výške úroku žalobca uviedol, že podľa jeho názoru dohodnutá úroková miera 19,90 % nie je v žiadnom prípade neprimerane vysokou, ani dohodnutou v rozpore s dobrými

mravmi. V uvedenom poukazuje žalobca na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26. apríla 2012, sp. zn. 5 Cdo 26/2011, podľa ktorého neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov dojednaná podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Ak súd prvej inštancie poukazuje na to, že priemerná výška úroku podľa NBS bola vo výške 13 %, potom výška 19,90 %, ktorá neprevyšuje priemernú ani o polovicu, nie je podstatne vyššou než priemerná výška. Žalobca zároveň odkazuje aj na § 53 ods. 6 OZ, účinného ku dňu uzatvorenia úverovej zmluvy, v zmysle ktorého, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti. Z daného jasne vyplýva, že úroková miera 19,90 % podstatne neprevyšovala priemernú výšku úroku a nebola ani vo výške odporujúcej zákonu. Vzhľadom na uvedené skutočnosti žalobca navrhuje, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zmenil, vyhovel žalobe v plnom rozsahu a zaviazal žalovanú uhradiť dlžnú sumu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a zároveň žalobcovi priznal náhradu trov konania aj náhradu trov odvolacieho konania vo výške zaplatených súdnych poplatkov.

8. Žalovaná ostala v odvolacom konaní nečinná.

9. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas (§ 362 CSP), oprávnenou osobou (§§ 359 až 361 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§§ 355 až 358 CSP), bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 a contrario CSP, v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP, z hľadísk v odvolaní uplatneného odvolacieho dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP a s prihliadnutím na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok konania v zmysle ust. § 380 ods. 2 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

10. Vyhovujúci výrok napadnutého rozsudku (I) nebol odvolaním napadnutý; v tejto časti rozsudok súdu prvej inštancie nadobudol právoplatnosť v zmysle ust. § 367 ods. 1 a contrario CSP, a preto nebol v odvolacom konaní preskúmaný.

11. Žalobca vymedzením odvolacieho dôvodu nastolil predmetom odvolacieho prieskumu správnosť právneho posúdenia uplatneného nároku na zaplatenie časti príslušenstva uplatnenej pohľadávky súdom prvej inštancie, a to kapitalizovaného zmluvného úroku za obdobie do okamžitého zosplatenia úveru v sume 59,12 Eur s úrokmi z omeškania vo výške 5% ročne od 29.07.2016 do zaplatenia a kapitalizovaných úrokov z omeškania za omeškanie so zaplatením splátok úveru do jeho mimoriadneho zosplatenia vo výške 1,24 Eur.

12. K naplneniu odvolacieho dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP, a teda k právnym vadám rozhodnutia, dochádza v prípadoch ak súd na zistený skutkový stav alebo neaplikoval právnu normu vôbec, alebo hoc aj istú normu aplikoval, zvolil normu nesprávnu, alebo hoc aj aplikoval normu a i tu správnu, nesprávne interpretoval jej obsah, alebo hoc aj zvolil správnu normu a túto i správne interpretoval, nesprávne ju na zistený skutkový stav aplikoval.

13. Súd prvej inštancie právne posúdenie uplatneného nároku na zaplatenie kapitalizovaných úrokov z úveru za obdobie do zosplatenia celého úveru, a tiež i úrokov z omeškania za omeškanie žalovanej so zaplatením tejto peňažnej sumy, založil na závere o neplatnosti dojednania strán o výške úroku v úverovej zmluve. Súd prvej inštancie s poukázaním na ust. § 39 OZ vzal za preukázané, že ku dňu podpisu zmluvy medzi žalobcom a žalovanou dňa 27.3.2013 bola priemerná úroková miera z úverov poskytnutých v eurách rezidentom eurozóny pri spotrebiteľských úveroch od 1 do 5 rokov pre domácnosti vo výške 13% p.a., žalobca však formuláravo predpripravil zmluvu uzavretú so žalovanou s dohodnutou výškou úrokovej sadzby 19,9 % p.a. a žalovaná s danou výškou svojím podpisom zmluvy vyjadrila súhlas. Príslušenstvo žalovanej istiny v časti vyčísleného úroku v sume 59,12 Eur preto z tohto dôvodu žalobcovi nepriznal. Pokiaľ ide o vyčíslené úroky z omeškania v sume 1,24 Eur, súd prvej inštancie uzavrel, že túto sumu žalobca odôvodnil každou omeškanou splátkou odo dňa nasledujúceho po jej splatnosti úročenou aj úrokom z omeškania vo výške 5%, avšak zo žaloby nevyplýva, o ktoré presne splátky ide a akým spôsobom dospel žalobca k tomuto výpočtu.

14. Všeobecné dôvody absolútnej neplatnosti občianskoprávných úkonov (ich časti v zmysle ust. § 41 Občianskeho zákonníka) sú taxatívne vymedzené v Občianskom zákonníku. Neplatným podľa tejto úpravy je právny úkon, ak vôľa konajúceho nie je skutočná (§ 34), ak vôľa konajúceho nie je slobodná (§ 37 ods. 1), vôľa konajúceho nie je vážna (§37 ods. 1), vôľa konajúceho nebola prejavovaná zrozumiteľne (§ 37 ods. 1), vôľa konajúceho nebola prejavovaná určito (§37 ods. 1), ak je jeho predmetom nemožné plnenie (37 ods. 2), ak nebol urobený subjektom, nebol urobený osobou oprávnenou konať za subjekt, alebo ak subjekt na právny úkon nemal spôsobilosť (38 ods. 1 a 2), je v rozpore so zákonom (§ 39), obchádza zákon (§ 39), je v rozpore s dobrými mravmi (§ 39), nebol urobený vo forme, ktorú predpisuje zákon (§40 ods. 1), alebo ak nebol podpísaný konajúcou osobou (§ 40 ods. 3). Ústavný súd SR vo svojom náleze sp. zn. IV. ÚS 5/2014 konštatoval, že prílišný právny formalizmus a prehnané nároky na formuláciu zmluvy nemožno z ústavnoprávneho hľadiska akceptovať, lebo evidentne zasahujú do zmluvnej slobody občana, vyplývajúcej z princípu zmluvnej voľnosti (autonómie vôle) podľa Čl. 2 ods. 3 ústavy. Ústavný súd v tomto rozhodnutí zároveň zdôraznil, že jedným zo základných princípov výkladu zmlúv je princíp priority výkladu, ktorý vedie k platnosti zmluvy, pred takým výkladom, ktorý vedie k neplatnosti, ak do úvahy prichádzajú obidva výklady. Neplatnosť zmluvy má byť teda výnimkou, a nie zásadou. Taká prax, keď všeobecné súdy preferujú celkom opačnú tézu, uprednostňujúcu výklad vedúci k neplatnosti zmluvy pred výkladom nezakladajúcim jej neplatnosť, preto nie je ústavne konformná a je v rozpore s princípmi právneho štátu vyplývajúcimi z Čl. 1 ústavy. Obsahovo výstižnými a inšpiratívnymi k prejednávanej veci sú tiež závery Ústavného súdu ČR v jeho rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 340/2012, podľa ktorých preferencia výkladu uchovávaného právny úkon v platnosti kladie vysoké nároky na odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktorým sa právny úkon vyhlasuje za neplatný. Z takého rozhodnutia musí byť najmä dostatočne zrejmé, z akého právneho dôvodu má neplatnosť právneho úkonu vyplývať, či porušenie danej právnej normy vedie k neplatnosti právneho úkonu alebo k inému právnemu následku (náhrada škody, povinnosť vyzvať na odstránenie procesných nedostatkov) a aké skutkové zistenia preukazujú naplnenie predpokladov právnej normy, z ktorej vyplýva neplatnosť právneho úkonu. Z ústavného hľadiska požiadavky právnej istoty a preferencie platnosti právnych úkonov je nevyhnutné, aby o neplatnosti právneho úkonu nerozhodovali okolnosti, ktoré zákon neuvádza ako dôvody neplatnosti. Zároveň majú súdy pri posudzovaní neplatnosti právnych úkonov zohľadniť aj zmysel a účel právnej úpravy, ktorá s určitým nedostatkom právneho úkonu spája právny následok v podobe jeho neplatnosti.

15. Podľa posúdenia odvolacieho súdu z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia jasne, zrozumiteľne a presvedčivo právny dôvod neplatnosti dohody strán o úrokoch nevyplýva. Skutkovými východiskami úvah prvoinštancného súdu o neplatnosti dojednania o úrokoch bola skutočnosť, že ku dňu podpisu úverovej zmluvy medzi žalobcom a žalovanou bola priemerná úroková miera z úverov poskytnutých v eurách rezidentom eurozóny pri spotrebiteľských úveroch nad 5 rokov pre domácnosti vo výške 13% ročne a zistenie, že úverová zmluva mala vopred pripravenú formulárovú podobu. Z týchto skutočností súd prvej inštancie vyvodil, že dohodnutá výška úrokovej sadzby 19,9 % ročne jednak značne prevyšuje priemernú úrokovú mieru a jednak žalovaná nemala možnosť ovplyvniť ju, pričom za pravdepodobné v tejto súvislosti považoval i to, že o priemernej úrokovej miere žalovaná nemala vedomosť. Z týchto premís súd prvej inštancie s použitím ust. § 39 Občianskeho zákonníka vyvodil záver o neplatnosti dohody strán o úroku v úverovej zmluve.

16. Podľa ust. § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

17. Právna teória za odporujúce zákonu považuje právne úkony či dojednania, ktoré sú alebo výslovne zakázané, alebo sú v rozpore s kogentnou právnou normou, alebo sú právnou úpravou vylúčené alebo neobsahujú povinné náležitosti typového právneho úkonu. Právnym úkonom dochádza podľa súdnej praxe k obchádzaniu zákona v prípade, ak tento síce neodporuje výslovnému zákazu zákona, avšak svojimi dôsledkami smeruje k výsledku, ktorý zákonu odporuje. V rozpore s dobrými mravmi je právny úkon, ktorý nezodpovedá mravným zásadám, poprípade kultúrnym a spoločenským normám, ktoré sú všeobecne prijímané v určitej spoločnosti a vytvárajú tým všeobecnú mienku o tom, čo je touto spoločnosťou akceptovateľné a považované za poctivé a slušné konanie (por. napr. rozhodnutie NS ČR sp. zn. 29 Cdo 1583/2000 z 10.4.2001).

18. Súd prvej inštancie sa v odôvodnení záveru o neplatnosti dohody strán o úrokoch v úverovej zmluve obmedzil len na konštatovanie jej rozporu s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka.

Takéto zdôvodnenie však nedáva odpoveď na otázku, či dôvodom neplatnosti dohody o úrokoch má byť jej rozpor so zákonom, alebo to, že zákonu odporuje alebo jej konflikt s dobrými mravmi. V odôvodnení rozhodnutia v tomto zmysle absentujú akékoľvek ďalšie úvahy; ťažiskovo však je potrebné spôsobiť právneho posúdenia tejto otázky súdom prvej inštancie vytknúť, že na ňu neaplikoval ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy, ktoré v spotrebiteľských vzťahoch limitovalo výšku odplaty za poskytnutie peňažných prostriedkov zákazom podstatného prevýšenia odplaty obvykle požadovanej na finančnom trhu a stanovovalo, hoc len demonštratívne, tiež kritéria pre posudzovanie obdobnosti prípadov - finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti, na ktorú skutočnosť dôvodne poukázal žalobca vo svojom odvolaní. Obvyklou odplatom v zmysle uvedeného ustanovenia zákona sa rozumela úroková miera, za akú bolo možné získať úver v čase uzavretia zmluvy, v danom mieste a za porovnateľných podmienok. Súd prvej inštancie svoj záver o „značnom“ prevýšení priemernej úrokovej miery náležite nevysvetlil predovšetkým vo svetle zákonných kritérií pre posudzovanie obdobnosti prípadov. V tejto súvislosti dáva odvolací súd do pozornosti, že neprimeranou, a preto odporujúcou i dobrým mravom, je len taká výška dohodnutých úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednaní obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným komerčnými bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26. apríla 2012, sp. zn. 5Cdo/26/2011). Zároveň pri určení hranice podstatného prevýšenia odplaty obvykle požadovanej na finančnom trhu v zmysle ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy a obvyklej úrokovej miery v ponímaní zmienenej rozhodnutia Najvyššieho súdu SR nemožno podľa úvahy odvolacieho súdu ponechať stranou ani skutočnosť, že s účinnosťou od 1. júna 2014 je na základe odkazu v novelizovanom ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka najvyššia prípustná výška odplaty už konkrétne ustanovená právnym predpisom.

19. Podľa ust. § 1 ods. 1 veta prvá a ust. § 1a ods. 1 nar. vl. SR. č. 87/1995 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnkov, odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi tvoria úrok, poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenia alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy a ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov alebo vyžadované pri poskytnutí peňažných prostriedkov. Ak odseky 2 a 3 ustanovenia § 1a neustanovujú inak, odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne. Na účely tohto nariadenia vlády sa obdobným úverom alebo pôžičkou rozumie obdobný produkt, ktorý je svojou povahou najbližší forme poskytnutia peňažných prostriedkov spotrebiteľovi podľa predchádzajúcej vety.

20. I keď priama aplikácia citovanej úpravy nie je možná, ako odvolací súd už vyjadril, v úvahách o primeranosti úroku za spotrebiteľské úvery poskytnuté pred jej účinnosťou je potrebné mať ju v záujme konzistentnosti rozhodovacej praxe na zreteli.

21. Súd prvej inštancie nejasne za dôvod alebo jeden z dôvodov neplatnosti dohody o úrokoch považoval tiež skutočnosť formulárovej povahy úverovej zmluvy, z neho vyplývajúci logický predpoklad, že žalovaná nemala možnosť ovplyvniť výšku úroku. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia pritom nie sú zrejmé konkrétne skutkové zistenia preukazujúce naplnenie predpokladov právnej normy, z ktorej vyplýva neplatnosť časti právneho úkonu a absentuje právny dôvod neplatnosti dohody o úrokoch v úverovej zmluve pre tieto skutočnosti.

22. Prvoinštančný súd zamietol žalobu v časti o zaplatenie kapitalizovaných úrokov z omeškania za omeškanie žalovanej so zaplatením splátok úveru do času okamžitého zosplatenia úveru v sume 1,24 Eur na podklade záveru, že zo žaloby nevyplývalo, o ktoré splátky sa presne jedná a akým spôsobom dospel žalobca k tomuto výpočtu. Zrejmým podľa úvahy súdu prvej inštancie nebolo tiež, či v týchto omeškaných splátkach bol zahrnutý aj nepriznaný úrok. So spôsobom právneho posúdenia tohto nároku sa odvolací súd nestotožnil.

23. Podľa ust. § 132 CSP, v žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh. Medzi osobitné podstatné náležitosti žaloby patria podľa citovaného ustanovenia zákona tiež pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností (skutkové zdôvodnenie) a žalobný návrh (petit), ktorými žalobca spresňuje všeobecnú náležitosť žaloby ako podania - údaj čo podaním sleduje [§127

ods. 1 písm. d) CSP] a vymedzuje tým predmet konania. Aby súd mohol vec prejednať a meritórne v nej rozhodnúť, vymedzenie žalobného nároku nevyhnutne predpokladá určitosť a zrozumiteľnosť vyjadrenia čoho, voči komu a na akom skutkovom základe sa žalobca domáha. Žalobný návrh zároveň musí byť materiálne vykonateľný niektorým zo spôsobov výkonu exekúcie.

24. Podľa ust. § 129 ods. 1 CSP, ak ide o podanie vo veci samej alebo návrh na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia, z ktorého nie je zrejmé, čoho sa týka a čo sa ním sleduje, alebo ide o podanie neúplné alebo nezrozumiteľné, súd vyzve toho, kto podanie urobil, aby podanie doplnil alebo opravil v lehote, ktorá nemôže byť kratšia ako desať dní.

25. Z týchto ustanovení zákona vyplýva, že i nevymedzenie žaloby po skutkovej stránke tak, aby z nej bolo jasne, určito a zrozumiteľne zrejmé, o čom a na akom základe má súd rozhodnúť, predstavuje vadu žaloby, o odstránenie ktorej je súd povinný pokúsiť sa výzvou podľa ust. § 129 CSP. Pokiaľ mal preto súd prvej inštancie za to, že žalobca nedostatočne vyjadril, za omeškanie ktorých konkrétnych splátok a akým spôsobom vypočítal výšku úrokov z omeškania 1,24 Eur, bolo jeho povinnosťou vyzvať žalobcu na odstránenie tohto nedostatku pod hrozbou odmietnutia tejto časti jeho žaloby. Odvolaciemu súdu sa však nejaví, aby žaloba žalobcu v tejto časti bola neúplná. Pokiaľ aj totiž v samotnej žalobe žalobca neuviedol, za omeškanie akých konkrétnych splátok sú úroky z omeškania zahrnuté v uplatnenej sume 1,24 Eur a ako ich vypočítal, zo žaloby vyplýva, že sa jedná o úroky z omeškania v percentuálnej výške 5% ročne zo splátok úveru až do okamžitého zosplatenia, pričom v doplňujúcom podaní z 13. marca 2017 na strane 3 špecifikoval tiež úverové splátky, so zaplatením ktorých bola žalovaná v období do zosplatenia úveru v omeškaní údajmi o výške a splatnosti každej z omeškaných splátok. Súd prvej inštancie uvedenú skutočnosť prehliadol a riadiac sa nesprávnou úvahou o neúplnosti skutkového vymedzenia žaloby v tejto časti, ohľadne tohto uplatneného nároku nevykonal dokazovanie žalobcom predloženými listinami, preukazujúcimi spôsob plnenia na úverový záväzok žalovanou a rozloženie jednotlivých plnení na úverovú istinu, úrok a ostatné príslušenstvo.

26. Súd prvej inštancie vedený nesprávnymi právnymi úvahami ohľadne spôsobu posúdenia spotrebiteľskej prijateľnosti dohody o kapitalizovanom zmluvnom úroku z poskytnutého úveru a ďalších podmienok dôvodnosti časti uplatneného nároku, neustálil skutkový stav potrebný pre záver o ne/dôvodnosti jeho základu a výšky. Nakoľko tento nedostatok, vzhľadom na povahu a rozsah jeho procesných dôsledkov, nemožno efektívne napraviť v odvolacom konaní, došlo tým k naplneniu dôvodu, pre ktorý odvolaciemu súdu z pohľadu ust. § 389 ods. 1 písm. c) CSP neostávalo iné, ako rozhodnutie súdu prvej inštancie vo veci samej a tiež v závislom výroku o trovách konania (§ 396 ods. 3 CSP) zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

27. V ďalšom konaní bude úlohou súdu prvej inštancie zabezpečiť si dostatočný skutkový podklad pre posúdenie platnosti dohody strán o úroku z hľadiska jej zákonnosti a súladu s dobrými mravmi podľa kritérií vymedzených odvolacím súdom v bodoch 14 až 20 tohto odôvodnenia, pri posudzovaní dôvodnosti uplatneného nároku na úroky z omeškania sume 1,24 Eur uplatní procesný postup, eventuálne vyjde zo skutočností, na ktoré odvolací súd poukázal v bode 25 odôvodnenia a po prípadnom doplnení dokazovania - v závislosti od spôsobu právneho posúdenia rozhodujúcich otázok, vo veci opätovne rozhodne. Nové rozhodnutie prvoinštančný súd náležite odôvodní tak, aby sa dôsledne a presvedčivo vysporiadal so všetkými skutkovo a právne relevantnými otázkami riešenými v konaní a argumentmi sporových strán a zároveň aby odôvodnenie nielen formálne spĺňalo náležitosti požadované ust. § 220 ods. 2 CSP, ale aby i materiálne zodpovedalo kritériám spravodlivého odôvodnenia.

28. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie tiež o všetkých trovách, vrátane trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

29. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí z dôvodov uvedených v ust. § 420 a nasl. CSP. Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí v prípadoch uvedených v § 429 ods. 2 CSP.